

נאמר של נייר

אהבות של קודש וחול * מזל תאומים ואגודת

הסופרים * האיש שנובר בפיוטי העבר * ההיסטוריה כחוויה מרתקת

תרגום

מרדוק

כל ספר מספרה של הסופרת הבריטית **איריס מרדוק**, הרואה-אור בתרגום לעברית, מהווה חוויה מרגשת. החודש ראה-אור ספר נוסף של מרדוק, תחת הכותרת אהבות של קודש וחול. גיבור ספר זה הוא המשולש-הנצחי: גבר + שתי נשים. מרדוק, בשינוי כתיבתה, מצליחה לחדד משולש זה על שלושת קודקודיו, עד לכדי אבסורד.

מרכז המשולש, הגבר, הוא **בליין גא' וולדר** (הוא נהנה מהאיכול, הוא אכל אכפתו, שהיה מעניק ניהוח נעים כל כך לשתן...). בליין, פסיכותרפיסט חובב, מחלק עיתותיו בין שתי נשותיו, החוקית — **הארייט**, החיה למען אהבת בעלה ובנה, ואהובתו — **אמילי מקין**, החיה למען אהבת אהובה תוך שהיא מתעלמת מבנה, פרי אהבתם. אמילי לוחצת על בליין, שיפחד מאשתו למענה.

למשולש רומנטי זה משיקים חייו של עיגול, **מונטאגיו** (מונטי) **סמור**, סופר מותחנים מורז ואלמן, החי בצבת המלך-חיים של אמו. מונטי מסביר את השקפת עולמו על הנשים להארייט בליין במילים: "נשים רוצות תמיד שנכרם יעברו, כדי שהן תוכלנה להעמיד אותם שוב על רגליהם..."

* איריס מרדוק — אהבות של קודש וחול: עברית: חיים חדמון; הוצאת זמורה ביתן; 325 עמודים (כריכה קשה).

בליין סיפר לשכנו מונטי על פיצולו בין שתי נשותיו והפכו לשותף בידיעה לכך. מונטי היה זה שהמציא עבור בליין את לקוחו מגנוס בואלס — שהוא האליבי לכל העדריות של בליין מבית רעייתו החוקית. תשע שנים נמשך סיפור פיצול

סופרת מרדוק משולש רומנטי מרתק

חייו של בליין, עד לראשית התהליך שטרף את קודקודי משולש חייו. בוקר אחד מבחירה אמילי מקין בליין: "החלטתי לפרוש. גברים אחרים מפרנסים את נשותיהם. אני עייפה. אני מזדקנת. אתה יכול להתחיל לפרנס אותי..." היא מגנה את העולם הבורגני, שבו ספון בליין עם אשתו החוקית. עד מהרה מסתבר לי בליין כי לוקה, בנו מאמילי, התחבא כמה

פעמים במושב האחורי של מכוניתו וגילה את דבר קיומה של מישפחתו החוקית. בשלב הבא מבחיר בליין לאהובתו: "החלטתי לספר לאשתי את הכול..." בליין מוסר לאשתו הארייט מיכתב, שבו הוא מספר את סיפור אהובתו, והדילמות בהן הוא נתון. אלא שהארייט אינה מוכנה לחדול מאהבתה את בליין: "לא אעזוב אותך בצרה הזאת. לשם כך, לרעתך, נירצתי לך?" בקשתה האחת היא, לפגוש באמילי מקין: "אתה הרי אינך מתאר לעצמי להיפגש איתה. לשם כך, לרעתך, בעבר. נכון? שנינו מוסכמים שאתה לא תונח אותה..." הארייט מספרת לדיוויד, בנו, על אמילי ובנה לוקה.

הארייט מגיעה לבקר את אמילי, ובמהלך פגישתן היא אומרת לה: "עכשיו אהבנו לא יכולות להעמיד פנים, כעיקר אחריו שראינו זו את זו, זה לא יהיה נכון, ושתינו הייכות לעזור לבליין, וצריך לדאוג לילד..." מאוחר יותר, בביתה אומרת אמילי בוילוו לבליו: "אבל אני מקבלת בחילה ממש בישאי חושבת איזה מזל יש לך. אתה מרגיש ככה כמו והסילטון התורכי. יש לך את שתינו. אתה הצלחת, אתה פשוט הצלחת, וזהו זה."

כמינהג בני-תרבות, עורכת הארייט מסי' בה לכבודה של אמילי, במסיבה נוחתים שאר הנפשות הפועלות של המשולש, ביני-הם מונטי, אהובה לשעבר של אשתו ה' מתה, המלומד **אדגר דמארני**, וידידתה של אמילי, **קונסטאנס פיין**. כמה ימים אחרי אותה מסיבה מוליכה קונסטאנס פיין את ר'יוויד דרך חוויה של התבגרות מינית. עד מהרה משתנה מיבנה המשולש, ו- בליין מחליט להמיר את מגוריו מבית הכיפה שבו התגורר עם הארייט, לדירתה של אמילי: "היא תחיה עם דיוויד בבית-

הרצל ובלפור חקק נגד אגודת הסופרים

החוויה הישראלית

מאז שנת 1972 מנסים התאומים **הרצל ובלפור חקק** להתקבל כחברים באגודת הסופרים העבריים במדינת ישראל. לפי תקנון אגודה זו, מי שכתב שני ספרים והביא שתי המלצות מאנשי ספרות זכאי להגיש בקשתו לוועד אגודת הסופרים. במשך שנים רבות סירבו עסקני אגודת הסופרים לבקשותיהם של התאומים חקק להתקבל לאגודה, למרות 18 המלצות (ארי- בעה חתני פרס ישראל, ראש חוג לספרות ועוד), וכן עשו גם השנה.

התאומים חקק, שהינם רחוקים מרחק של שנות-שימש מהאיכויות להיציג את הספרות הישראלית כיום, מאסו בדרך זו, והגישו עתירה לבג"ץ נגד אגודת הסופרים. בית-הדין העליון דחה את העתירה, אך המליץ לפני העותרים להגיש תביעה כנגד אגודת הסופרים בבית-המשפט המחוזי. צחוק הגורל הוא שהתאומים חקק, שהינם משוררים גרועים ומחברי מיכתבים למערכת לרוב — הפכו לנושא דגל הצדק, נגד שרי-רות-ליבה של אגודת הסופרים. אגודה זו, אשר נועדה מטבע בריאתה לייצג את הסופרים, חוקים כחלשים, הפכה לקן של עסקני-ספרות, הנהגים מתקציבי-עמק ממשלתיים והסתדרותיים, אשר את פירותיהם היא מחלקת בין עסקניה, כשכר סופרים מוגדל ובעוד שיטות.

במשך עשרים שנה לא פעלה אגודת הסופרים ולו גם פעולה אחת קטנה להטבת מצבם של סופרי ישראל. האגודה לא התמודדה עם ממשלות ישראל השונות בנושא פיתוח ערכו ומעמדו של הסופר הישראלי. האגודה קיפחה את הסופר בטבלות שכר-הסופרים, כאשר נכנעה ללחצייה של אגודת המו"לים, המכתיבה את שיעורי שכר-הסופרים, ובכך הפכה לגוף רפאים משולל כל ערך ומשמעות.

תי, מימי ה'דאנוביוס הארצישראלי, פגרו שתיחוננו מגיע למרחקים, וריח היצירה רחוק ממנו מרחק לא מבוטל. לא פלא הדבר, שהיוצרים האמיתיים של הספרות הישראלית בהווה, אינם נראים בוועידות אגודת הסופרים וגם לא בפעולות השוטפות של אגודה זו. שמות **בעלים עזר**, **עמוס קינן**, **פינחס שדה**, **יהודה עמיחי**, **נתן זך** ועוד מחברים רבים ומעולים — כמו לא קיימים בעיני אגודה זו.

זכותם של התאומים חקק לנהל מאבק מישפטי במטרה להצטרף לאגודה של רחוקים מרחקים, אין כל ספק שהם יכולים לתפוס מקום של כבוד בין הדוקטורים חובשי הכיפות הסרוגות של אוניברסיטת בראילן, אשר מעודם לא פירסמו יצירה ספרותית כלשהי, והשולטים במיסדרונות אגודת הסופרים, לבין משוררי שוליים כי **אוריאל ברנא** (שם אמיתי), **פסח מיידין** ו**חננובה קריילין**. זה לא כבוד גדול.

תיקווה אחת המקננת בלבו של כותב שורות אלה היא, שממשלת-ישראל תחדל להזרים את תקציבי-הענק שהיא מזרימה לאגודה זו, ביום שבו יורה שרי-האוצר, **יורם ארידור**, למישרד-החינוך-והתרבות להפסיק את תשלומי התקציבים של אגודת הסופרים, יהיה היום שבו תשבוק אגודה זו חיים.

ביום הגיגי זה לסופרי ישראל, יתחולל המהפך שלו מצפים השפויים שביניהם מזה שנים רבות. ביום זה יקום איגוד מיקצועי ישראלי לסופרים, שידאג לחבריו ללא הבד-דל של דת, גזע ומין. איגוד מיקצועי שיקבל לשרותיה, בלא הבחנה, את כל מי שיוצר בעברית, בעברית או בכל לשון אחרת.

אלא, אם יש בכוננתם להיכנס למעגל עסקני-הספרות של האגודה. בעוד שאגודת הסופרים בגרמניה היא סקציה של האיגוד המיקצועי של פועלי-הדפוס, והיא מקיפה בין שורותיה אלפי חברים: סטריטאים, מתרגמים, פיזמונאים, סופרים, משוררים ומחזאים, ונהגת כאיגוד מיקצועי לכל דבר, הרי שאגודת הסופרים העבריים בישראל היא בבחינת פגרו תרבו

אגודה זו, שהיא גזענית ביסודה, מסרבת לקבל לשרותיה סופרים בני מיעוטים. לא ברור מה המניע לחלום של התאומים חקק, להיות חברים באגודה שהיושב-ראש שלה, **שמאי גולן**, הינו מחבר נטול כל כישרון. לידו כישרונם של התאומים חקק עשוי להפוך לבעלי תקן של גאוני ספרות עולם. לא ברור איזו הטבה יקבלו התאומים אם יתקבלו כחברים באגודה זו —

תאומי-בג"ץ חקק מתקשים להתקבל אצל הפגר